

Sygn. akt IV CNP 1/19

## POSTANOWIENIE

Dnia 5 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie ze skargi strony pozwanej  
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku  
Sądu Okręgowego w B.  
z dnia 15 grudnia 2016 r., sygn. akt II Ca (...),  
w sprawie z powództwa D. M.  
przeciwko Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej  
Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego w B.  
o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 5 lipca 2019 r.,

**odrzuca skargę.**

## UZASADNIENIE

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w B. - strona pozwana w postępowaniu z powództwa D. M. o zapłatę - wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 15 grudnia 2016 r., którym oddalono apelację od wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 29 czerwca 2016 r., na mocy którego zasądzono od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8 856 zł z ustawowymi odsetkami.

Skarżąca podniosła, że wyrok jest niezgodny z art. 659 § 1 k.c., art. 471 w zw. z art. 659 § 1 k.c., art. 65 § 2 w zw. z art. 673 § 3 i art. 353<sup>1</sup> k. c.

Sąd Najwyższy zważył:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest środkiem prawnym mającym, poprzez zakwestionowanie zgodności z prawem orzeczenia, przesądzić jedną z przesłanek deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Stanowi ona nadzwyczajny, sformalizowany środek procesowy, zatem przepisy ja regulujące powinny być wykładane ściśle (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2006 r., I CNP 14/06, nie publ., z dnia 28 marca 2007 r., II CNP 124/06, nie publ., z dnia 25 marca 2009 r., V CNP 93/08, nie publ., z dnia 3 czerwca 2009 r., IV CNP 116/08, nie publ.).

Zgodnie z art. 424<sup>5</sup> § 1 pkt 5 k.p.c. skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy zmiana lub uchylenie zaskarżonego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe.

Należy odróżnić niemożność zmiany lub uchylenia prawomocnego wyroku w drodze innych środków prawnych, która stanowi przesłankę dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 424<sup>1</sup> § 1 k.p.c.), od wiążącego się z tą przesłanką wymagania skargi w postaci wykazania niemożności wzruszenia zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych, które stanowi jej element konstrukcyjny (art. 424<sup>5</sup> § 1 pkt 5 k.p.c.). W konsekwencji odrzucenie skargi następuje nie tylko wtedy, gdy skarżący nie spełnił wskazanego wymagania, tj. nie zawarł w skardze wywodu

mającego wykazać, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe (art. 424<sup>8</sup> § 1 k.p.c.), ale również wtedy, gdy zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze innych środków prawnych była lub jest możliwa (art. 424<sup>8</sup> § 2 k.p.c.).

Niemożliwość zmiany lub uchylenia zaskarżonego prawomocnego wyroku w drodze innych środków prawnych jako przesłanka dopuszczalności skargi musi istnieć zarówno w przeszłości, jak i w chwili oceny dopuszczalności skargi (*verba legis* „zmiana lub uchylenie tego wyroku (...) nie było i nie jest możliwe”). Oznacza to, że skarga jest niedopuszczalna wtedy, gdy zmiana lub uchylenie wyroku było możliwe w przeszłości i nadal jest możliwe w chwili oceny dopuszczalności skargi, wtedy, gdy zmiana lub uchylenie wyroku było możliwe w przeszłości, ale nie jest możliwe w chwili oceny dopuszczalności skargi (wyjątek w tym zakresie przewiduje art. 424<sup>1</sup> § 2 k.p.c.) oraz wtedy, gdy zmiana lub uchylenie wyroku nie było możliwe w przeszłości, ale jest (stało się) możliwe w chwili oceny dopuszczalności skargi. Ta ostatnia sytuacja może wystąpić w przypadku zmiany normatywnej polegającej na wykreowaniu - po uprawomocnieniu się wyroku lub nawet wniesienia skargi od niego - przez ustawodawcę dodatkowego środka prawnego, który może doprowadzić do zmiany lub uchylenia tego wyroku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2018 r., III CNP 9/18, OSNC 2018, nr 12, poz. 121).

Do takiej zmiany doszło w dniu 3 kwietnia 2018 r., a więc przed wniesieniem skargi, poprzez wprowadzenie do polskiego systemu prawnego skargi nadzwyczajnej, której celem jest eliminacja prawomocnych orzeczeń naruszających zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji albo w sposób rażąco naruszających prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie (art. 89 i nast. Ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym).

Wprowadzenie skargi nadzwyczajnej ma duże znaczenie dla dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Dotyczy to nie tylko orzeczeń, które uprawomocniły się w dniu 3 kwietnia 2018 r. lub po tym dniu, lecz także orzeczeń, które uprawomocniły się przed dniem 3 kwietnia 2018 r. Skoro wprowadzono dodatkową, nieprzewidzianą

wcześniej, gwarancję zgodności z prawem orzeczeń sądowych, otwierając drogę do zmiany lub uchylenie wadliwego orzeczenia poza trybem skargi kasacyjnej i skargi o wznowienie, to skorzystanie z niej - na równi ze skorzystaniem ze skargi kasacyjnej i skargi o wznowienie - musi wyprzedzać dochodzenie ewentualnej odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa. Gwarancja ta zakłada możliwość usunięcia źródła szkody w postaci wydania orzeczenia, co może uczynić odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa bezprzedmiotową (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2018 r., III CNP 19/18, nie publ.).

Mając zatem na względzie fakt wprowadzenia skargi nadzwyczajnej do polskiego systemu prawnego należy przyjąć, iż począwszy od dnia 4 kwietnia 2018 r. strona wnosząca skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, wypełniając obowiązek przewidziany w art. 424<sup>5</sup> § 1 pkt 5 k.p.c., musi wykazać, że złożyła do uprawnionego organu (art. 89 § 2 ustawy o SN) wniosek o wniesienie skargi nadzwyczajnej i nie został on uwzględniony. Niewykazanie tej okoliczności powoduje odrzucenie skargi na podstawie art. 424<sup>8</sup> § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy odrzucił skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia (art. 424<sup>8</sup> § 1 k.p.c.).